

2^e Landelijke Studiedag CULTUURSENSITIEVE OUDERENZORG

PROGRAMMA

- 9.30 uur**   **Ontvangst en registratie**
- 10.00 uur**   **Opening door de dagvoorzitter**
- Kader van de dag
- Inventarisatie van de deelnemers
Chandra Verstappen, expert diversiteit Pharos
- 10.20 uur**   **Ouder worden en zorg: hoe kijken migrantenouderen hier tegenaan?**
De visie op ouder worden en zorg verschilt tussen culturen. Ook bij ouderen zelf.
- Hoe kijken oudere migranten aan tegen ouder worden en zorg? Welke invloed heeft dit op hun zorgvraag en zorggebruik?
- Wat is de beleving en werkwijze van mantelzorg in cultureel verschillende groepen in Nederland? En wat is de rol van de professional daarbij?
Carolien Smits, lector Innoveren met Ouderen Windesheim
- 11.00 uur**   **Gelegenheid voor vragen**
- 11.10 uur**   **Koffiepauze**
- 11.30 uur**   **Eenzaamheid**
Eenzaamheid komt tot twee keer vaker voor bij oudere migranten dan bij autochtone ouderen.
- Wat zijn de oorzaken en gevolgen hiervan?
- Hoe herken je eenzaamheid? En hoe kun je dit verminderen?
Theo van Tilburg, hoogleraar sociologie en sociale gerontologie Vrije Universiteit Amsterdam
- 12.05 uur**   **Gelegenheid voor vragen**
- 12.15 uur**   **Tal van initiatieven**
Er is in Nederland een groeiend aantal woonzorg- initiatieven van en voor oudere migranten. Waar gaat het goed en waar kan het beter?
- Lessons learned en tips voor het verbeteren van voorzieningen op het gebied van wonen, zorg en welzijn aan oudere migranten.
Yvonne Witter, adviseur Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg
- 12.50 uur**   **Gelegenheid voor vragen**

13.00 uur Lunchpauze

MIDDAGPROGRAMMA MET KEUZESESSIES

14.00 uur **Ronde I. U kunt kiezen uit sessie A of B.**

A. Culturele competentie

Cultuursensitief werken begint bij jezelf. Moed, ethisch bewustzijn en reflectie op het eigen handelen zijn voorwaarden voor cultureel competente zorgverlening. Wanneer werk je cultuursensitief en wat betekent dit voor de houding en het gedrag van de professional?

- Aan de hand van wetenschappelijke inzichten wordt uitgelegd en geoefend met het verkrijgen van culturele competentie.

Trainer namens Pharos

B. De toegankelijke zorgorganisatie

Zorgondernemers moeten steeds meer rekening houden met verschillende culturen binnen hun organisatie. Zij krijgen steeds meer patiënten met diverse culturele achtergronden en ook de samenstelling van het personeel wordt, gelukkig, steeds diverser. Dat brengt nieuwe uitdagingen met zich mee:

- Hoe word je een toegankelijke zorgorganisatie?
- Hoe stem je het zorgaanbod af op cliënten met diverse culturele achtergronden?
- Hoe kun je op de werkvloer de diversiteit binnen je organisatie managen?

Fatma Kaya, projectleider bij diversiteitsprojecten, partner bij Kaya Concept en ervaringsdeskundige als mantelzorg

15.00 uur Korte pauze, sessiewisseling

15.15 uur **Ronde II. U kunt kiezen uit sessie C of D.**

C. Van kortsluiting naar ont-moeten naar verbinding

Om elkaar echt te kunnen ont-moeten (= niet moeten = graag willen) en te begrijpen, is er verbinding tussen de zorgprofessional en de cliënt nodig. Voor verbinding is effectieve communicatie nodig. Communiceren is echter meer dan vragen en antwoorden. Een van de belangrijkste aspecten bij communicatie is verdiept luisteren.

- Tijdens deze sessie zal er geoefend worden met verdiept luisteren.

Jos Artz, oprichter VARIIS en ArtzAdvies, auteur van 'De Blauwe Biotoop'

D. Interculturele consultatie

Cultuursensitief werken betekent niet dat de zorg geleverd dient te worden door een zorgverlener met eenzelfde culturele achtergrond. Zijn of haar kennis en ervaring kan collega's echter wel helpen cultuursensitiever te werken.

- Hoe zet je interculturele consultatie op een effectieve manier op?
- Hoe doe je dit wanneer je deze kennis en ervaring (nog) niet in huis hebt?

Cor Hoffer, socioloog en antropoloog, zelfstandig trainer en onderzoeker

16.15 uur Einde programma, napraten tijdens borrel